

Sygn. akt VIII GC 186/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Wojciech Wołoszyk

Protokolant: sekr. sądowy Alicja Steckiewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2023 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. K.**

przeciwko **K. L.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 79.550,25 zł (siedemdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt złotych 25/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od następujących kwot:

- 13.049,07 zł za okres od dnia 2 marca 2022 r. do dnia 14 grudnia 2023 r. ,
- 12.279,09 zł za okres od dnia 4 marca 2022 r. do dnia 14 grudnia 2023 r.
- 3.451,38 zł za okres od dnia 8 marca 2022 r. do dnia 14 grudnia 2023 r. ,
- 1.619,91 zł za okres od dnia 16 marca 2022 r. do dnia 14 grudnia 2023 r. ,
- 669,12 zł za okres od dnia 23 marca 2022 r. do dnia 14 grudnia 2023 r.,
- 575,64 zł za okres od dnia 5 kwietnia 2022 r. do dnia 14 grudnia 2023 r.,
- 1.707,24 zł za okres od dnia 13 kwietnia 2022 r. do dnia 14 grudnia 2023 r. ,
- 2.360,37 zł za okres od dnia 13 kwietnia 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 1.694,94 zł za okres od dnia 19 kwietnia 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 2.091,00 zł za okres od dnia 21 kwietnia 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 8.672,73 zł za okres od dnia 2 maja 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 1.830,24 zł za okres od dnia 5 maja 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 5.594,04 zł za okres od dnia 30 maja 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 2.980,29 zł za okres od dnia 31 maja 2022 r. do dnia zapłaty ,

- 5.382,48 zł za okres od dnia 1 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 4.605,12 zł za okres od dnia 2 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 7.590,33 zł za okres od dnia 6 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 241,08 zł za okres od dnia 13 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 4.141,41 zł za okres od dnia 16 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 7.300,05 zł za okres od dnia 17 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 7.314,81 zł za okres od dnia 20 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 1.461,24 zł za okres od dnia 21 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 8.737,92 zł za okres od dnia 22 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 934,80 zł za okres od dnia 29 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 1.266,90 zł za okres od dnia 2 lipca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 2.671,56 zł za okres od dnia 13 lipca 2022 r. do dnia zapłaty ,
- 2.678,94 zł za okres od dnia 18 lipca 2022 r. do dnia zapłaty ,

2. w pozostałej części umarza postępowanie ,

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda , tytułem zwrotu kosztów procesu , kwotę 11.063 zł (jedenaście tysięcy sześćdziesiąt trzy złote) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu do dnia zapłaty.

Sygn. akt VIII GC 186/23

UZASADNIENIE

Powód – R. K. wniósł pozew przeciwko pozwanemu – K. L. o zapłatę kwoty 112.901,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonych od kwot:

- 669,12 zł od dnia 23 marca 2022r. do dnia zapłaty,
- 575,54 zł od dnia 5 kwietnia 2022r. do dnia zapłaty,
- 4067,61 zł od dnia 13 kwietnia 2022r. do dnia zapłaty,
- 1694,94 zł od dnia 19 kwietnia 2022r. do dnia zapłaty,
- 2091,00 zł od dnia 21 kwietnia 2022r. do dnia zapłaty,
- 8672,73 zł od dnia 2 maja 2022r. do dnia zapłaty,
- 1830,24 zł od dnia 5 maja 2022r. do dnia zapłaty,
- 5594,04 zł od dnia 30 maja 2022r. do dnia zapłaty,
- 12.279,09 zł od dnia 4 marca 2022r. do dnia zapłaty,

- 13.049,07 zł od dnia 2 marca 2022r. do dnia zapłaty,
- 3451,38 zł od dnia 8 marca 2022r. do dnia zapłaty,
- 1619,91 zł od dnia 16 marca 2022r. do dnia zapłaty,
- 2980,29 zł od dnia 31 maja 2022r. do dnia zapłaty,
- 5382,48 zł od dnia 1 czerwca 2022r. do dnia zapłaty,
- 4605,12 zł od dnia 2 czerwca 2022r. do dnia zapłaty,
- 7590,33 zł od dnia 6 czerwca 2022r. do dnia zapłaty,
- 7314,81 zł od dnia 20 czerwca 2022r. do dnia zapłaty,
- 1461,24 zł od dnia 21 czerwca 2022r. do dnia zapłaty,
- 8737,92 zł od dnia 22 czerwca 2022r. do dnia zapłaty,
- 934,80 zł od dnia 29 czerwca 2022r. do dnia zapłaty,
- 1266,90 zł od dnia 2 lipca 2022r. do dnia zapłaty,
- 2671,56 zł od dnia 13 czerwca 2022r. do dnia zapłaty,
- 4141,41 zł od dnia 16 czerwca 2022r. do dnia zapłaty,
- 7300,05 zł od dnia 17 czerwca 2022r. do dnia zapłaty,

Ponadto powód domagał się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony prowadzą działalność gospodarczą. Natomiast pozwany zakupił u powoda towar w postaci obuwia damskiego. Powód podkreślił, że produkty te były każdorazowo wydawane pozwanemu. Z tego tytułu powód wystawił na rzecz pozwanego faktury VAT, które określały listę zakupionych towarów, ich cenę oraz termin płatności. Jednakże powód podniósł, że pozwany nie uregulował płatności. Powód zaznaczył, że w związku z brakiem płatności – pismem z dnia 16 marca 2023r. wezwał pozwanego do zapłaty należności. Jednakże to wezwanie pozostało bez odpowiedzi.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 15 maja 2023r. wydanym w sprawie o sygn. akt VIII GNc 123/23 Sąd Okręgowy w Bydgoszczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł o umorzenie części zadłużenia i rozłożenia pozostałej części zadłużenia na raty i umorzenie odsetek – z uwagi na trudną sytuację materialną pozwanego. Ponadto pozwany wskazał, że w przypadku uwzględnienia pozwu w całości wnosi on na podstawie art. 102 k.p.c. o nieobciążanie go kosztami postępowania.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany wskazał, że powód nie wywiązywał się z uzgodnionego terminu realizacji zamówień. Ponadto pozwany podnosił, że przedstawiciel powoda zaczął stosować wobec pozwanego nieuczciwe praktyki handlowe. Ponadto, w ocenie pozwanego, towar od powoda otrzymywany był z opóźnieniem.

W odpowiedzi na sprzeciw, powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Powód wyjaśnił, że wszystkie zamówienia wykonał dla pozwanego na czas. Co więcej powód wskazał także, że – wbrew twierdzeniom pozwanego – nie stosuje on nieuczciwych praktyk handlowych.

W związku z dokonaniem przez pozwanego wpłaty w wysokości 33.351,45 zł , powód na rozprawie w dniu 19 grudnia 2023 r. cofnął pozew odnośnie tej kwoty , ograniczając żądanie do kwoty 79.550,25 zł wraz z odsetkami oraz podtrzymując roszczenie odnośnie odsetek od wpłaconej przez pozwanego kwoty 33.351,45 zł za okres do 14 grudnia 2023 r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strony prowadzą działalność gospodarczą z zakresu przemysłu obuwniczego oraz handlu obuwiem.

(dowód: wydruk z CEIDG powoda – k. 12 -13 akt,

wydruk z CEIDG pozwanego – k. 14- 15 akt)

Pozwany – K. L. zakupił u powoda – R. K. towar w postaci obuwia damskiego. Produkty te były każdorazowo wydawane pozwanemu. Z tego tytułu powód wystawił na rzecz pozwanego następujące faktury:

- faktura VAT nr (...) z dnia 1 marca 2022r. na kwotę 669,12 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 14 marca 2022r. na kwotę 575,64 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 22 marca 2022r. na kwotę 4067,61 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 28 marca 2022r. na kwotę 1694,94 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 30 marca 2022r. na kwotę 2091 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 8 kwietnia 2022r. na kwotę 8672,73 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 13 kwietnia 2022r. na kwotę 1830,24 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 6 maja 2022r. na kwotę 5594,04 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 1 lutego 2022r. na kwotę 12.279,09 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 8 lutego 2022r. na kwotę 13.049,07 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 14 lutego 2022r. na kwotę 3452,38 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 22 lutego 2022r. na kwotę 1619,91 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 9 maja 2022r. na kwotę 2980,29 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 10 maja 2022r. na kwotę 5382,48 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 11 maja 2022r. na kwotę 4605,12 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 13 maja 2022r. na kwotę 7590,33 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 27 maja 2022r. na kwotę 7214,81 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 30 maja 2022r. na kwotę 1461,24 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 31 maja 2022r. na kwotę 8737,92 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 7 czerwca 2022r. na kwotę 934,80 zł,

- faktura VAT nr (...) z dnia 10 czerwca 2022r. na kwotę 1266,90 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 21 czerwca 2022r. na kwotę 2671,56 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 24 czerwca 2022r. na kwotę 2678,94 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 20 maja 2022r. na kwotę 241,08 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 20 maja 2022r. na kwotę 4141,41 zł,
- faktura VAT nr (...) z dnia 26 maja 2022r. na kwotę 7300,05 zł.

Wszystkie powyższe faktury VAT wystawione przez powoda , poza fakturą (...) , zostały podpisane przez pozwanego. Pozwany przyjął powyższe faktury oraz je zaksięgował.

(dowód: faktury VAT – k. 1 – 41 akt, zamówienia towaru – k. 75 – 92 akt ,

rejestr zakupów VAT – k. 119 – 127 akt)

Pozwany nie zapłacił należności wynikających z faktur wystawionych przez powoda w kwocie dochodzonej pozwem. Wobec tego powód , pismem z dnia 16 marca 2023r. , wezwał pozwanego do zapłaty. Jednakże pozwany nie uregulował należności względem powoda.

(dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 13 marca 2023r. – k. 42 -43 akt, wezwanie do zapłaty z dnia 16 marca 2023r. – k. 44 – 47 akt)

Dnia 13 grudnia 2023 r. pozwany dokonał przelewu kwoty 33.351,45 zł , która wpłynęła na rachunek powoda 14 grudnia 2023 r.

(dowód : polecenie przelewu : k. 166 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedstawionych przez strony, które nie budziły wątpliwości Sądu, co do swej autentyczności. Odnośnie zeznań pozwanego sąd nie dał im wiary co do dopuszczania się przez powoda nieuczciwych praktyk handlowych względem pozwanego , gdyż pozwany nie przedstawił konkretnych przykładów takich działań (wskazał tylko ogólnie na wykradzenie bazy klientów) , z jego zeznań nie wynika także aby wzywał powoda do ich zaprzestania.

Sąd pominął przy tym dowody z zeznań świadka A. Z. oraz dokumentów przedłożonych przez pozwanego na rozprawie 14 grudnia 2023 r. Podstawą pominięcia tych dowodów był art. 205¹² § 2 kpc w zw. z art. 235² § 1 pkt 1 kpc. Zgodnie bowiem z art. 205¹² § 2 kpc , jeżeli nie zarządono przeprowadzenia posiedzenia przygotowawczego, strona może przytaczać twierdzenia i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej aż do zamknięcia rozprawy, z zastrzeżeniem niekorzystnych skutków, które według przepisów kodeksu mogą dla niej wyniknąć z działania na zwłokę lub niezastosowania się do zarządzeń przewodniczącego i postanowień sądu. Pozwany mógł zająć stanowisko i złożyć wnioski dowodowe w sprzecznie a następnie w odpowiedzi na pismo powoda z 7 czerwca oraz 11 września 2023 r. , z czego nie skorzystał , mimo wyznaczenia przez sąd stosownego terminu. Podobnie powód , reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika , mógł takie wnioski złożyć w odpowiedzi na sprzeciw. W związku z powyższym owe wnioski dowodowe pominięto na podstawie art. 235² § 1 pkt 1 kpc jako złożone z naruszeniem art. 205¹² § 2 kpc

Jednocześnie należy wyjaśnić, że przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233§ 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do kwoty 79.550,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od tej kwoty za okres od dat wymagalności do dnia zapłaty oraz co do odsetek od kwoty 33.351,45 zł za okres od dat ich wymagalności do 14 grudnia 2023 r.

Przechodząc do merytorycznego rozważenia przedmiotowej sprawy wskazać trzeba, że powód opiera swoje żądanie na zawartej z pozwanym umowie sprzedaży towaru w postaci obuwia damskiego.

Stosownie do treści art. 535 §1 k.c., przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 535 § 1 k.c., przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Do postanowień istotnych przedmiotowo (*essentialia negotii*), przez które rozumieć należy cechy decydujące o kwalifikacji określonej czynności prawnej do czynności danego typu, będące elementami konstrukcyjnymi niezbędnymi do zakwalifikowania konkretnej umowy jako umowy sprzedaży, określające przy tym ich minimalną treść, zaliczyć należy określenie stron umowy, czyli kupującego i sprzedawcy oraz przedmiotu świadczeń każdej z nich, czyli określenie rzeczy będącej przedmiotem sprzedaży oraz ustalenie ceny sprzedaży (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 września 2020 r., VII AGa 1928/18, LEX nr 3115670).

Sąd Okręgowy analizując stanowiska stron doszedł do przekonania, że pozwany w istocie rzeczy nie kwestionował okoliczności zawarcia przez niego z powodem umowy sprzedaży obuwia, dostarczenia tego obuwia czy też tego, że nie zapłacił on powodowi z tego tytułu ceny. Natomiast argumentację pozwanego – w ocenie Sądu Okręgowego – należało zakwalifikować jako próbę wykazania, że w przedmiotowej sprawie nastąpiło nadużycie prawa ze strony powoda w stosunku do pozwanego. Otóż pozwany starał się przeforsować, iż powód zaczął stosować wobec niego nieuczciwe praktyki handlowe. W ocenie Sądu Okręgowego pozwany nie udowodnił tej okoliczności.

Wskazać trzeba, że w procesie cywilnym ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania i to one są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). Innymi słowy ten, kto powołując się na przysługujące mu prawo (żąda czegoś od innej osoby) obowiązany jest udowodnić fakty (okoliczności faktyczne) uzasadniające to żądanie, ten zaś, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu (czyli neguje uprawnienie żądającego) obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje.

Strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Istota zasady dotycząca ciężaru dowodów sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 sierpnia 2014 r., sygn. I ACa 286/14).

Jeżeli materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych w myśl twierdzeń jednej ze stron, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Należy to rozumieć w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 18 stycznia 2012 r., I ACa 1320/2011, LEX nr 1108777).

Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że powyższe twierdzenia pozwanego są jedynie jego subiektywnymi odczuciami, które nie zostały poparte innymi dowodami niż zeznania pozwanego, który nie przedstawił przy tym szczegółowo w jaki sposób miało do tego dochodzić, nie przedstawił przy tym żadnych dokumentów, z których wynikałoby aby wzywał powoda na piśmie do zaprzestania tychże praktyk. Również sam pozwany nie zeznał aby wzywał powoda do zaprzestania czynów nieuczciwej konkurencji. Ocena, czy dana praktyka stanowi nieuczciwą praktykę handlową dokonywana jest z punktu widzenia normatywnego modelu przeciętnego konsumenta, który został należycie poinformowany i podjął świadomie decyzję (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 stycznia 2016r., I ACa 648/15). Co więcej, w ocenie Sądu samo nawet zaistnienie nieuczciwych praktyk handlowych nie może niejako automatycznie powodować to, że powód nie mógłby skutecznie dochodzić roszczeń z tytułu umowy sprzedaży. Pozwany przedłożył takie dowody jak zamówienia towaru czy rejestr zakupów VAT. Jednakże te dowody świadczą raczej na korzyść powoda, a nie zaś na korzyść pozwanego. Albowiem słusznie podnosi się w orzecznictwie, iż wystawienie faktury, następnie przyjęcie przez kontrahenta, zaksięgowanie bez żadnych korekt i zastrzeżeń daje podstawę do domniemania, że dokonywane w ewidencji księgowej zapisy są odzwierciedleniem rzeczywistego stanu, zgodnie z rzeczywistym przebiegiem zafakturowanej operacji gospodarczej (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymostku z dnia 16 lipca 2014r., I ACa 221/14).

Pozwany może dochodzić przy tym ewentualnych roszczeń, w związku z nieuprawnionymi w jego ocenie działaniami powoda, w oparciu o ustawę z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, w drodze postępowania toczącego się przed sądem właściwym do spraw własności intelektualnej (art. 479⁸⁹ § 2 pkt 1 kpc).

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że powództwo, w oparciu o art. 535 § 1 k.c., zasługiwało na uwzględnienie co do kwoty należności głównej w wysokości 79.550,25 zł, o czym orzeczono w punkcie pierwszym sentencji wyroku. Co do pozostałej części należności głównej (33.351,45 zł) powód cofnął pozew, w związku z czym w tej części postępowanie umorzono na podstawie art. 355 kpc w zw. z art. 203 § 1 kpc (pkt 2 wyroku). O odsetkach ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych orzeczono w oparciu o art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż powód spełnił swoje świadczenie i nie otrzymał zapłaty w terminie ustalonym przez strony, wskazanym w fakturach. Powodowi należały się także odsetki od kwoty 33.351,45 zł, która wpłynęła na rachunek powoda 14 grudnia 2023 r. Biorąc pod uwagę treść art. 451 § 3 kc, sąd zaliczył przy tym spełnione przez powoda świadczenie na poczet najdawniej wymagalnych zobowiązań, do wysokości 33.351,45 zł. W związku z powyższym odsetki z tytułu opóźnienia w spłacie zobowiązań do wysokości tej kwoty zasądzono za okres od daty ich wymagalności do dnia 14 grudnia 2023 r. a w pozostałej części – za okres do dnia zapłaty.

Sąd uznał, że nie zasługiwały na uwzględnienie oba wnioski pozwanego w przedmiocie rozłożenia na raty zasądzonego świadczenia oraz nieobciążania go kosztami procesu.

Godzi się zaakcentować, że w myśl art. 320 k.p.c. jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach możliwe jest rozłożenie w wyroku na raty zasądzonego świadczenia.

Natomiast słusznie w orzecznictwie podnosi się, że przytoczona regulacja określa szczególną regułę wyrokowania ("moratorium sędziego") dotyczącą przedmiotu orzekania, dającą sądowi możliwość uwzględnienia nie tylko interesów pozwanego, w zakresie czasu wykonania wyroku, lecz także interesów powoda - przez uniknięcie bezskutecznej egzekucji (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 3 czerwca 2015 r., I ACa 1508/14, LEX nr 1746829). Przyjmuje się również, że pomimo umiejscowienia art. 320 k.p.c. wśród przepisów postępowania, ma on charakter materialnoprawny, ponieważ modyfikuje treść łączącego strony stosunku cywilnoprawnego, w odniesieniu do sposobu i terminu spełnienia świadczenia przez pozwanego i w tym zakresie ma charakter konstytutywny (zob.m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2014 r., V CSK 302/13, LEX nr 1480070). Należy zgodzić się z poglądem, że ewentualna możliwość rozłożenia na raty przez sąd wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, nie tylko związanych z sytuacją dłużnika (gdą ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub

jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody), ale także oceny uzasadnionego interesu wierzyciela domagającego się ochrony prawnej. Ustanowiona w art. 320 k.p.c. norma ma bowiem charakter wyjątkowy i w związku z tym - jak stanowi powyższy przepis - może być ona stosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Podkreślić przy tym należy, że nie może być ona stawiana ponad ochronę wierzyciela (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 października 2015 r., V ACa 899/14, LEX nr 1856597).

Zastosowanie tej regulacji powinno zatem polegać na wyznaczeniu takiego terminu który z jednej strony mógłby umożliwić pozwanemu wykonanie orzeczenia w sposób dla niego najmniej dotkliwy i nie narażający na nadmierne straty, z drugiej jednakże strony jego wyznaczenie nie może narażać powoda na dalsze szkody. Rozłożenie świadczenia na raty ma bowiem ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (tak m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2006 r., III CZP 126/06, OSNC z 2007 r. Nr 10, poz. 147 oraz uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70, OSNCP z 1971 r. Nr 4, poz. 61).

Taka ingerencja sądu w treść stosunku prawnego łączącego strony może być przede wszystkim uzależniona od zaistnienia szczególnie uzasadnionych wypadków w sferze majątkowej dłużnika. Okoliczności z tym związane powinny zatem wykazać osoba zobowiązana do świadczenia - w myśl reguły art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. (zob.m.in. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2015 r., II CSK 383/14, LEX nr 1745792).

W realiach niniejszej sprawy pozwany we wniosku o rozłożenie na raty nie wskazał żadnych konkretnych okoliczności - ograniczając się tylko do ogólnych twierdzeń o swojej trudnej sytuacji finansowej - które przemawiałyby za uwzględnieniem tego wniosku.

To samo, zdaniem Sądu Okręgowego - tyczy się wniosku pozwanego o nieobciążanie go kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c. W myśl art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtowało się trafne stanowisko, zgodnie z którym przepis art. 102 k.p.c. ma charakter dyskrejonalny, a więc ocena tego, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu tego przepisu oparty jest na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2012 r., II CZ 129/12, LEX nr 1293739).

Co więcej słusznie podnosi się w orzecznictwie, że określone art. 102 k.p.c. przesłanki, obejmujące wystąpienie w sprawie wypadków szczególnie uzasadnionych, należy rozumieć w ten sposób, iż dotyczy to sytuacji, w których zasądzenie kosztów na rzecz wygrywającego przeciwnika w całości, a nawet w części, byłoby sprzeczne z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Istotne w tym zakresie są zatem okoliczności związane z przebiegiem sprawy - charakterem zgłoszonego roszczenia, jego znaczenia dla strony, subiektywnym przekonaniem o zasadności roszczenia, przedawnieniem roszczenia oraz leżącymi poza procesem np. związane z sytuacją majątkową i życiową strony. Ocena, czy takie wypadki wystąpiły w konkretnej sprawie należy do sądu, który powinien dokonać jej w oparciu o całokształt okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 października 2020 r., I ACa 902/19, LEX nr 3120076).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy - Sąd uznał, że pozwany również i w zakresie tego wniosku - nie wykazał przesłanek do nieobciążania go kosztami procesu. Sama tylko trudna sytuacja finansowa dłużnika nie może być podstawą do zastosowania art. 102 kpc (por. m. in. wyrok SA w Krakowie z 31 maja 2022 r. , I ACa 46/21).

O kosztach procesu orzeczono zatem na podstawie art. 98 k.p.c. , biorąc pod uwagę , iż powód cofnął pozew w części , w której został zaspokojony przez pozwanego już po wszczęciu postępowania. Powoda należy zatem uznać za wygrywającego proces w całości. Na koszty powoda złożyły się: opłata od pozwu - 5.646 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł, wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika - 5.400 zł, obliczone na podstawie § 2 pkt.

6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Razem więc powodowi należy się kwota – 11.063 zł (punkt 3 sentencji wyroku) wraz z odsetkami zasądzonymi na podstawie art. 98 § 1¹ kpc.